

Listamaðurin í Kirkjubø:

Listaarbeiðari — ikki bert teknisk útbúgving

Orð og mynd
Dagny Joensen

— men eisini menniskjansligar avbjóðingar, sum tú nýtist, um tú frameftir skal avrika nakað, sum tú krevur skal verða eindømi í sjálvum sær.

Hetta sigur Tróndur Patursson, listamaður, sum mánaðagin hevur framsýning í Galleri Lovo. Hann hevur roynt nýggjan óvanligan grafiskan listahátt.

Um listaarbeiðið og útbúgvingina, eins og hví hann hevur so stórt hár og skegg, sigur Tróndur m.a. frá í greinini

Listafólk hava ikki bert máling, pensil og lørft at halda seg til, tá skapanar-trongdin kemur yvir tey. Tað er greitt beinanvegin, tá tú tosar við Trónd Patursson, listamann úr Kirkjubø.

Hann tosar sum kinesiskt tush, um sýrubað, ymisk sløg av pappiri og hvussu tað kann tilevnast. Um kopar, glas, kaldnál, djúprtryk og akvatintu. Um hvussu listaverk verða bygd upp o.s.fr. Tróndur Patursson sigur:

— Áður var tað soleiðis, at ymsu listarhættir vóru avmarkaðir, men tað er ikki galdandi longur. Tú kanst nærsum seta allar listahættir saman, og

brúka ein part burtúr einari, annan part úr aðrari. Á henda hátt kann listarlígi teknikkurin nýtast við tí endamáli, at verkini enn meira koma at standa sum eindømi. — Ikki bert tað, tú veist heldur ikki, hvat endaliga úrslitið verður.

Við at nýta eina «ismu» fyri seg, so veist tú á leið, hvat kemur burtúr, tí møguleikin er avmarkaður. Nú er umvent, tí møguleikarnar við at nýta tí teknisku útbúgving sum listafólk fáa, ber í sær, at arbeiðið sum listamaður í nógv stórri mun enn áður er ein avbjóðing.

Sera áhugavert, heldur umboð Sosialsins, tá vit

hittu listarmannin í Kirkjubø, men torført at seta seg inn í, tá ein ikki kennur so nógv til listararbeiði.

At ogna sær vitan

Kortini er nógv at tosa um, tá tú hittir ein listamann, sum so nágreiniliga hevur ognad sær útbúgving, — bæði sálarliga og likamliga til tað arbeiði, sum hann frá byrjanini, — bert 15 ára gamal, setti seg fyri at fremja.

Tróndur Patursson er 39 ára gamal.

Í 1959 fór hann á skeið í Havn, sum Ingálvar av Reyni og Janus Kamban skipaðu fyri í Kommúnuskúlanum.

Hann hevði stóran fyrfallandi arbeiði, var til skips undir Grønlandi o.a.

Í 1964 gekk leiðin til Danmarkar, har hann fór á tekniskúla á Glyptotek-inum í Keypmannahavn.

Í 1967 fór hann til Noregs á listahandverkskúla, har høvuðslærgreinin var træ- og jarnskurð. Onnur lærugrein var rósúmáling.

Rósúmáling, hvat hevur tað við tina list at gera?

— Jú, tað er eisini ein áhugaverdur partur av útbúgving mini. Hóast tú ikki fæst við at skapa rósúmálingar, so er tó nakað serligt við litspælinum í hesum gamla listarhátti, sum er vert at duga. Hatta var so rósúmálingin, men enn var ikki rokkið á mál. Tróndur fór í læru sum myndahæggari í 1970-71, og haðani á lærda listaháskúlan í Noregi.

— Tað er nú einaferð so við allari útbúgving — kanska serliga innan fyri mitt yrki, at tað ikki bert er teknikkur og tað sum ein kann lesa sær til, sigur Tróndur.

Tróndur Patursson: — Tá eg fór til skips í 1966 var tað lættast at lata hár og skegg vera. Síðan havi eg bert latið staðið til. Smæðin? — Nei, tvørturímóti, tað krevur styrki, men hon situr eisini í hárinum!

— Nakrir næmingar sum eg hevði gingið saman við á lærda listaháskúlanum og eg keypti síðan ein bát, sum vit umvældu í Føroyum.

Nú var stundin komin, tá vit ætlaðu okkum út at ferðast, at uppliva fremmand lond, fólkasløg og mentan terra, sum vit høvdu lært um.

Ferðin gekk um Føroya til Noregs, Ongland, Frakland, Portugal, Spanien, Grikkaland. Hetta var ein stór uppliving, sum tú nýtir gott av í tí arbeiði, sum tú frameftir skal gera, og er ein persónlig avbjóðing.

Ferðin við Brendan. Var tað eisini ein liður í útbúgvingini!

— Ja, tað var tað avgjørt. Uppgáva mín á ferðini var at gera eina røð av teknikum um ferðina, men fyri meg persónliga var tað eisini fyri at uppliva sjógvinn inn á holdið.

— Sjógvur er eitt av teimum fyrbrigdum, sum er so ómetaliga torført at skapa í listarverkum. Tí var ferðin við Brendan ein háttur at sleppa tí vátu frumveninum so nær, sum gjørligt.

Eg hevði verið til skips undir Grønlandi á ungum árum, og har lagt til merkis, tað serliga bjarta ljósið har. Tað var eisini

ein av orsökunum til, at eg fór við Brendan.

At sigla við seglum í so litlum báti í tveir mánaðar, saman við fyra øðrum fólki, er eisini ein likamlig og sálarlig avbjóðing, sum eg eisini víldi royna.

Slikar likamliga avbjóðingar gera, at tú ikki setur teg sjálfan í ein bás, men at tú fært víðari rammur um tilvitskuna. Tú sleppur at royna teg.

Upplivingin av at vera tveir mánaðar á sjónum, har tú bert sá is, luft og sjógv gjørdi, at alt tað verðsliga fór í bakgrundina. Tú nýtist ikki at hugsa um at hava eina fimmkrónu uppi á tær, fyri at fáa ein kaffimunn, o.s.fr.

Tú kundi fara inn í teg sjálfan, og gerast eitt við tað, sum var um teg. Tað var upplivingin.

Einu ferðina til Saudi-Arabia og hinu ferðina um Persaraflovgvan til Indiu.

— Tú upplivir eina sterka kontrast frá teimum norðligu økjum til eysturlondini.

Litirnir her hjá okkum eru bjartir og klárir, sum eystanfyrir eru teir eksotiskir og heitir, nógv í reyðum litum.

Somuleiðis eru menniskjuni — tey eru nógv øðrvísi í livihátti og mentan enn vit.

Hetta er so tað, sum eg haldi ein listamaður hevur brúk fyrir at uppliva, um hann skal fáa nakað burtúr. Á henda hátt kunnu persónligu upplivingarnar koma fram í einstøkum listaverkum.

— Ikki soleiðis beinleiðis, men tú hevur brúk fyrir at fáa innlit, uppliva og goyma tað, til tí ein dag fær brúk fyrir tí.

Tilvildarligt arbeiði

— Eg arbeiði nógv við myndum mínum, — serliga í byrjanini, tá tað ikki er so greitt, hvat tað er eg vil hava fram í tí einstaka verkinum. Hetta arbeiðið tekur tíð, men so kann væl henda, at tað «gleppur», og so er tað lættari at fara víðari.

Tróndur heldur, at tað

Tað er torført fyrir ein óvitandi at greiða frá tí sum fyrst her. Tað er okkurt um at tú skóvar í koparplátu, leggur hana í ymisk sýrubað o.s.fr. Hesin háttur at arbeiða eftir, er drúgvur, men gevur kortini munagott úrslit, heldur Tróndur Patursson

At ferðast, gevur hug til fleiri ferðir

— Tá eg hevði verið á ferð við Brendan, fekk eg hug at royna meira. Nú hevði eg sæð alt norðanfyrir, og var forvitin at vita, hvussu var eystanfyrir.

Ferðin gekk til Eystarlondini heilar tvær ferðir.